

ด่วน

ที่ กต ๐๗๐๓/๑๒๗๓

กท. ๒๘๐.๓
วันที่ 11 ๒๕๖๗
เวลา 16.35 น.

สลด. (eMail)

ส่ง : กท.

รับที่ : ธ12121/67

11 พ.ย. 2567 เวลา 16.20 น.

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๔๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

เรื่อง ความเห็นต่อรายงานผลการเจรจาการบินระหว่างไทยกับวันดา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๒๑๘๔๔ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ที่ กต ๐๗๐๓/๗๑๔ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงการต่างประเทศเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เรื่อง รายงานผลการเจรจาการบินระหว่างไทยกับวันดา ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. ภาพรวม ไม่ขัดข้องต่อสารัตถะโดยรวมของผลการเจรจาการบินระหว่างไทยกับวันดา เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๑ รวมทั้งการจัดทำบันทึกความเข้าใจ ฉบับลงนามเมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๑ และร่างความตกลงว่าด้วยบริการเดินอากาศระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐวันดา หากกระทรวงคมนาคม ในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง พิจารณาแล้วเห็นว่า มีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของไทย สามารถปฏิบัติได้ ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน เป็นไปตามพันธกรณีของไทยภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศ รวมทั้งได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว

นอกจากนี้ โดยที่ความตกลงดังกล่าวจะเป็นความตกลงแม่บทฉบับแรกในการดำเนินการ ความสัมพันธ์ด้านการบินระหว่างไทยกับวันดา จึงน่าจะเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของทั้งสองประเทศ ทั้งในด้านการค้า การลงทุน ตลอดจนช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่าย ทั้งในระดับรัฐบาล หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และระดับประชาชน

๒. ประเด็นมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

๒.๑ บันทึกความเข้าใจ เป็นการจัดทำขึ้นระหว่างสำนักงานการบินพลเรือนของทั้งสองประเทศ โดยมีสาระสำคัญเป็นการบันทึกสรุปผลการเจรจาหารือเพื่อยืนยันความถูกต้องของร่างความตกลงว่าด้วยบริการเดินอากาศระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐวันดา และการดำเนินการระหว่างกัน ภายใต้กฎหมายภายในของตน ในช่วงระยะเวลาที่ร่างความตกลงฯ ยังไม่มีผลใช้บังคับระหว่างรัฐบาลทั้งสองฝ่าย โดยไม่มีถ้อยคำที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้น บันทึกความเข้าใจ จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่ใช่นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ

/๒.๒ ร่างความตกลงฯ...

๒.๒ ร่างความตกลงฯ

๒.๒.๑ ร่างความตกลงฯ มีถ้อยคำและบริบทที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ จึงเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศและเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งกระทรวงคมนาคม ในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง จะต้องเสนอร่างความตกลงฯ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการดำเนินการเพื่อให้มีผลผูกพัน และหากจำเป็นต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา ร่างความตกลงฯ ก็จะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ ที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา นอกจากนี้ โดยที่ร่างความตกลงฯ มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการลดอุปสรรคและการอำนวยความสะดวกด้านการค้าบริการทางอากาศระหว่างไทยกับวันดา ร่างความตกลงฯ จึงเป็นหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรี ตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสามของรัฐธรรมนูญฯ และกระทรวงคมนาคม ในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง จะต้องพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่อง คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๐ ว่า ร่างความตกลงฯ เป็นหนังสือสัญญาที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ หรือไม่ ทั้งนี้ หากกระทรวงคมนาคม ในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง มีปัญหาว่า ร่างความตกลงฯ เป็นกรณีตามวรรคสองหรือวรรคสามหรือไม่ ส่วนราชการเจ้าของเรื่องสามารถเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยก็ได้ ตามมาตรา ๑๗๘ วรรคห้าของรัฐธรรมนูญฯ

๒.๒.๒ การดำเนินการเพื่อให้ร่างความตกลงฯ มีผลใช้บังคับ เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้จัดทำร่างความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐวันดา ตามนัยข้อ ๒.๒.๑ ข้างต้นแล้ว กระทรวงคมนาคม ในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง สามารถดำเนินการลงนามร่างความตกลงฯ ได้ โดยข้อ ๒๘ ของร่างความตกลงฯ กำหนดว่า ความตกลงนี้จะมีผลใช้บังคับในวันที่หนังสือแจ้งครั้งสุดท้ายของภาคีฝ่ายหนึ่งไปยังภาคีอีกฝ่ายหนึ่งผ่านช่องทางการทูตยืนยันว่าได้ดำเนินการตามกระบวนการภายในของตนเพื่อให้ความตกลงมีผลใช้บังคับเสร็จสมบูรณ์แล้ว ดังนั้น เมื่อกระทรวงคมนาคม โดยสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ได้ดำเนินการตามกระบวนการภายในของไทยครบถ้วนเพื่อให้ความตกลงดังกล่าวมีผลใช้บังคับแล้ว ก็ขอให้มีหนังสือแจ้งกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อจะได้จัดทำหนังสือแจ้งสาธารณรัฐวันดาผ่านช่องทางการทูตต่อไป

๓. ถ้อยคำของร่างความตกลงฯ เห็นควรปรับแก้ไขถ้อยคำให้ถูกต้องและครบถ้วนตามนัยหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ที่ กต ๐๗๐๓/๗๑๔ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ดังปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย โดยเฉพาะข้อ ๒๘ (Entry Into Force) และขอเสนอให้ปรับแก้เพิ่มเติมเพื่อความถูกต้องและสอดคล้องยิ่งขึ้น ดังนี้

๓.๑ ขอให้ปรับแก้ “Authorization” ทุกแห่งที่พบ เป็น “Authorisation”

๓.๒ ข้อ ๑๐ วรรค ๒ ขอให้ปรับแก้เป็น “... and such users to exchange appropriate information concerning user charges. ~~such users to exchange appropriate information concerning user charges.~~”

ทั้งนี้ การปรับแก้ไขถ้อยคำข้างต้น ไม่กระทบต่อสาระสำคัญของร่างความตกลงฯ

๔. ร่างหนังสือแลกเปลี่ยนทางการทูตระหว่างไทยกับวันดา แม้ว่าการจัดทำร่างหนังสือแลกเปลี่ยนทางการทูตฯ จะมีวัตถุประสงค์เพื่อยืนยันผลลัพธ์การเจรจาการบินระหว่างไทยกับวันดา เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๑ และเพื่อให้บันทึกความเข้าใจฯ มีผลใช้บังคับ อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ขอเรียนความเห็นเห็นว่า โดยที่บรรทัดฐานของบันทึกความเข้าใจฯ ระบุว่า “... ระหว่างการมีผลใช้บังคับอย่างเป็นทางการของบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ ให้สายการบินที่กำหนดของภาคีแต่ละฝ่าย สามารถใช้ข้อบทของบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ ได้ทันที” (“... Pending the formal entry into force of this Memorandum of Understanding, the designated airlines of either Contracting Party shall be entitled to the provisions of this Memorandum of Understanding with immediate effect.”) ดังนั้น บันทึกความเข้าใจดังกล่าว จึงมีผลทันทีนับตั้งแต่วันที่ลงนาม ทั้งสองฝ่ายจึงไม่น่าจะมีความจำเป็นที่จะต้องจัดทำหนังสือแลกเปลี่ยนทางการทูตระหว่างกัน เพื่อให้บันทึกความเข้าใจฯ มีผลใช้บังคับอีก ทั้งนี้ กระทรวงคมนาคมอาจพิจารณาหารือกับฝ่ายวันดาอีกครั้งถึงความจำเป็นในการจัดทำหนังสือแลกเปลี่ยนดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายมาริช เสงี่ยมพงษ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

กองนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๒๕๖ (ศรีสกุล)

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๒๔๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ intlagreement@mfa.go.th